

Ostatní zákonné změny roku 2015

RNDr.Jitka Viklická
SISCO spol. s r.o.

www.sisco.cz

Ostatní zákonné změny

Úvod

- ❑ Prezentované informace z oblasti „Sociálního a zdravotního pojištění“ se týkají roku 2015.
- ❑ Jak rekodifikace soukromého práva změnila v roce 2014 zákon o účetnictví, prováděcí vyhlášku č.500/2002 Sb. a české účetní standardy je popsáno v části „ Novinky v účetnictví“
- ❑ Vliv judikatury na daňové a účetní případy řeší třetí okruh prezentace „ Nové pohledy k účtování na přelomu roku“
- ❑ Závěr prezentace nás seznamuje s celou řadou změn od 1.1.2016 v připravované novele zákona o účetnictví.

Obsah

- Sociální a zdravotní pojištění
- Novinky v účetnictví
- Nové pohledy k účtování na přelomu roku
- Novela zákona o účetnictví

Sociální a zdravotní pojištění

- **1. Odstupné bez odvodů = jen odstupné dle zákoníku práce**
 - Vyměřovací základ dle § 5/2/b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nezahrnuje:
„odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné, na která vznikl **nárok podle zvláštních právních předpisů, a odměna při skončení funkčního období, na kterou vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů**“
 - Vyměřovací základ dle § 3/2/b zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění nezahrnuje:

Sociální a zdravotní pojištění

„odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné, na která vznikl **nárok podle zvláštních právních předpisů, a odměna při skončení funkčního období, na kterou vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů**“

- Zvláštním předpisem je v tomto případě zákoník práce a v něm definované odstupné. Jiné typy odstupného sjednané nad rámec zákonného odstupného v kolektivní či pracovní smlouvě budou podléhat odvodům na sociální a zdravotní pojištění

Sociální a zdravotní pojištění

2.Sazba pro odvod pojistného 26% zrušena

Ruší se sazba 26 % pro výpočet pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel z úhrnu vyměřovacích základů svých zaměstnanců, protože si tuto výši zvolil. Zůstává jednotná sazba pojistného pro všechny zaměstnavatele ve výši 25 %. Sazbu 26 % mohli dobrovolně použít zaměstnavatelé s méně než 26 zaměstnanci. Pokud si ji zvolili, mohli si odečítat od odváděného pojistného polovinu náhrady mzdy vyplacenou za prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti. Tuto možnost v roce 2015 již nebudou mít.

Sociální a zdravotní pojištění

3. Povinné elektronické předávání údajů na OSSZ zrušeno

- Ruší se povinnost pro zaměstnavatele, OSVČ a lékaře předávat pouze elektronicky příslušné správě sociálního zabezpečení údaje uváděné na předepsaných tiskopisech. Pro rok 2013 a 2014 schválila Česká správa sociálního zabezpečení výjimku z této povinnosti; nadále mohly být předávány tiskopisy i v papírové formě. Pro rok 2015 nebude již třeba přijímat výjimku pro možnost předávání tiskopisů v papírové formě, neboť se ruší zákonná úprava elektronické povinnosti

Novinky v účetnictví

- **1.Změny v účetnictví podnikatelů od roku 2014**

- **Novela zákona o účetnictví**

Pro novinky v účetnictví a daních je jeden společný jmenovatel, a to rekodifikace soukromého práva.

Pojem **rekodifikace** znamená, že některé stávající zákony jsou zrušeny a nahrazeny zákony zcela novými.

Ve vazbě na rekodifikaci soukromého práva, došlo v zákoně o účetnictví především k následujícím změnám:

- zapracování nových pojmů vyvolaných rekodifikací práva (právní osobnost, smlouva o společnosti, obchodní korporace, dluhy, stavba de jure součást pozemku a další),
- rozšíření okruhu výslovně uvedených účetních jednotek,

Novinky v účetnictví

- upřesnění předmětu účetnictví – pojem „závazek“ bude podle zákona o účetnictví nadále obsahovat i „dluhy“,
- nahrazení institutu smlouvy o sdružení bez právní subjektivity novým institutem smlouvy o společnosti,
- zapracování nového ustanovení § 4a, který se týká odpovědnosti za vedení účetnictví účetních jednotek bez právní osobnosti,
- nahrazení pojmů „obchodní společnosti a družstva“ novým pojmem „obchodní korporace“,
- rozšíření zmocnění pro MF ČR k vydání prováděcí vyhlášky ve věci rozsahu a způsobu vyhotovení výroční zprávy,
- rozšíření okruhu účetních jednotek, kterým vznikne povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem a jiné.

Novinky v účetnictví

- **Novela vyhlášky č. 500/2012 Sb**
- Novela vyhlášky především reaguje na novelu zákona o účetnictví ve vazbě na rekodifikaci soukromého práva, ale nalezneme zde i novinku týkající se technického zhodnocení, která s rekodifikací přímo nesouvisí.
- **Nové vymezení hmotných věcí v novém občanském zákoníku (dále jen „NOZ“)**
- Věci hmotné a nehmotné jsou nově vymezeny v § 496 NOZ a věci nemovité a movité jsou vymezeny v § 498 NOZ následovně:
Hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu.

Novinky v účetnictví

Nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.

Nemovité věci jsou pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li jiný právní předpis, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.

Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou **movité**.

Novinky v účetnictví

Nové vymezení hmotných věcí podle nového občanského zákoníku se promítá do § 1 písm. c), § 7 odst. 3, § 7 odst. 6 písm. b), § 7 odst. 7, § 9 odst. 1 písm. g), § 56 odst. 2 písm. e), § 56 odst. 10 písm. b), § 61 odst. 1 písm. a) a příloha č. 1) vyhlášky

Novinky v účetnictví

- **2.Pozemek a právo stavby**

Na novou definici pozemku podle občanského zákoníku reaguje § 7 prováděcí vyhlášky následovně:

§7 Dlouhodobý hmotný majetek

(1) Položka ' B.II.1. Pozemky' obsahuje pozemky bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou zbožím (§9 odst. 5). Tato položka neobsahuje součásti pozemku, které jsou odpisovány a vykazují se jako majetek nebo jeho části v položkách ' B.II.2. Stavby', ' B.II.4. Pěstitelské celky trvalých porostů' a ' B.II.6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek' podle odstavce 6 písmene a).

Novinky v účetnictví

2) Položka' B.II.2. Stavby 'obsahuje bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti

a) stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla a další stavební díla podle zvláštních právních předpisů,

b) právo stavby, pokud není záměrem účetní jednotky realizovat stavbu vyhovující právu stavby, a proto není vykazováno jako součást ocenění stavby podle písmene a) nebo jako součást ocenění v rámci položky ' C.I. Zásoby',

c) otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť,

Novinky v účetnictví

- d) technické rekultivace, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- e) byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky; v případě společných částí nemovité věci použije se odstavec 1 obdobně.

Novinky v účetnictví

V rámci vypořádání připomínek, které byly vzneseny ve vnějším připomínkovém řízení k připravované novele prováděcí vyhlášky pro podvojně účetnictví podnikatelů, vzešel následující komentář MF ČR k účetnímu zachycení práva stavby v účetnictví podnikatelů:

- **Bude-li právo stavby majetkem určeným k obchodování** (např. u realitních kanceláří), potom bude tento majetek vykazován jako zboží (účet 132 - tedy obdobně jako nemovitosti).
- **Pořídí-li účetní jednotka právo stavby za účelem realizace stavby**, je nutné z hlediska zachování kontinuity právních předpisů v oblasti účetnictví postupovat obdobně jako v případě dalších nákladů souvisejících s pořízením stavby – tedy hodnota tohoto práva bude součástí ocenění stavby. Z těchto důvodů je zřejmé, že před okamžikem, kdy bude toto

Novinky v účetnictví

právo součástí ocenění stavby, nebude odpisováno a bude vykazováno v položce nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (účet 042). Tuto informaci účetní jednotka uvádí v příloze v účetní závěrce.

- **Účetní jednotka rozhodne, že toto aktivum využije jiným způsobem**, např. jako „blokační instrument“ proti „nechtěné“ cizí stavbě. V tomto nebude součástí ocenění stavby, bude vykazováno samostatně v položce „Stavby“ a bude postupně odpisováno (účet 021). Tuto informaci účetní jednotka uvádí v příloze v účetní závěrce.

Novinky v účetnictví

Čtvrtá směrnice EU v článku 12 bod 4. stanoví, že věcná práva k nemovitostem a jiná podobná práva se vykazují v položce pozemky a budovy; nelze proto tato práva vykazovat v dlouhodobém nehmotném majetku.“

Novinky v účetnictví

- **2.Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku**
- Novela vyhlášky zachovává účel a smysl pojmu technické zhodnocení, systémově nemění ani jeho věcnou náplň. Mění se pouze problematická vazba na technické zhodnocení v pojetí daňového práva. Podstatou úpravy je podle ministerstva financí nutnost zavést systémový soulad **hodnotové hranice** vzniku dlouhodobého majetku s částkou stanovující hodnotovou hranici vzniku technického zhodnocení, které dle účetních předpisů obecně spadá do kategorie dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku.

Novinky v účetnictví

Finanční hranice pro zařazení do dlouhodobého majetku= Finanční hranice pro TZ

V případě **staveb** nelze uplatnit obecné pravidlo, že hodnota technického zhodnocení je shodná s výší ocenění určenou účetní jednotkou pro vykazování jednotlivého dlouhodobého majetku proto, že pro účely účetních předpisů jsou stavby vždy dlouhodobým majetkem a to bez ohledu na výši ocenění. Účetní jednotka stanoví hranici sama ve vazbě na hranici významnosti.

V případě **nemovitých kulturních památek a církevních staveb**, kdy pořizovací cena není známa a stavba je oceněna ve výši **1 Kč**, účetní jednotka postupuje přiměřeně s tím, že hranici vzniku technického zhodnocení stanoví s ohledem na významnost provedeného technického zhodnocení na dotčené stavbě.

Novinky v účetnictví

- Ve vazbě na povinnost stanovení finanční hranice (od jaké částky) pro zařazení některých složek movitého hmotného a nehmotného majetku do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a nové povinnosti stanovení finanční hranice pro vznik technického zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je nutné **aktualizovat interní předpisy účetní jednotky** (vnitropodnikové směrnice).

Novinky v účetnictví

Příklad:

✓ Finanční hranice pro zařazení do dlouhodobého majetku	Finanční hranice pro technické zhodnocení
✓ Hmotné movité věci v ocenění 5 000 Kč	Technické zhodnocení v ocenění 5 000 Kč
✓ Složky nehmotného majetku v ocenění 60 000 Kč	Technické zhodnocení v ocenění 60 000 Kč
✓ Stavby jsou součástí DHM bez ohledu na ocenění ocenění 40 000 Kč	Technické zhodnocení staveb v
(stanoví účetní jednotka sama ve vazbě na
hranici významnosti)

Novinky v účetnictví

Z výše uvedeného plyne, že **účetně a daňově nelze sjednotit podmínky pro vznik technického zhodnocení u složek nehmotného majetku**. Dle § 32a odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou nehmotným majetkem složky nehmotného majetku v ocenění vyšším než 60 000 Kč, zatímco pro technické zhodnocení nehmotného majetku je dle ustanovení § 32 a odst. 6 zákona o daních z příjmů nastavena hranice 40 000 Kč. Dalším významným rozdílem mezi účetním a daňovým pojetím technického zhodnocení nehmotného majetku je též skutečnost, že náklady vynaložené na dokončené technické zhodnocení se daňově za sledované zdaňovací období nesčítá (v průběhu zdaňovacího období posuzujeme každé jednotlivé technické zhodnocení nehmotného majetku samostatně) na rozdíl od nově stanové definice technického zhodnocení pro účely účetnictví, kde poslední věta § 47 odst. 3 stanoví,

Novinky v účetnictví

že náklady vynaloženými na technické zhodnocení se rozumí souhrn nákladů na dokončené zásahy do jednotlivého dlouhodobého majetku za účetní období.

Novinky v účetnictví

Pro přehlednost praktické případy:

- **1.Př.:** Společnost XY účtuje o dlouhodobém nehmotném majetku na základě vnitřní směrnice, kde je tento majetek definován převýšením částky 60 000 Kč. Účetním obdobím společnosti je kalendářní rok. V roce 2014 tato společnost 3x investovala do rozšíření použitelnosti svého softwaru, který je v kategorii dlouhodobého nehmotného majetku zařazen.
 - FAP1(2/ 2014) – za rozšíření použitelnosti a vybavenosti stávajícího softwaru: 38 000,-
 - FAP2 (5/ 2014) – za rozšíření použitelnosti a vybavenosti stávajícího softwaru: 30 000,-
 - FAP3(9/2014) – za rozšíření použitelnosti a vybavenosti stávajícího softwaru: 40 000,-
 - **Celkem:** 108 000,-

Novinky v účetnictví

- Podle ZDP: výdaje za **jednotlivé faktury** nepřesáhly částku 40 000,- a o technické zhodnocení se tím pádem nejedná.
- Podle PVZÚ: výdaje v souhrnu **za účetní období** dosahují částky 108 000,- a účetní jednotka by účtovala o technickém zhodnocení takto:
- **Účtování**
 - FAP1 (02/ 2014) – rozšíření použitelnosti SW 38 000,- [041/ 321](#)
 - FAP2 (05/ 2014) – rozšíření použitelnosti SW 30 000,- [041/ 321](#)
 - FAP3 (09/ 2014) – rozšíření použitelnosti SW 40 000,- [041/ 321](#)
 - Celková částka technického zhodnocení 108 000,- [013/ 041](#)

Novinky v účetnictví

- **Dopad v důsledku vypracování daňového přiznání:**
Z pohledu ZDP jsou částky daňovým výdajem (a ne technickým zhodnocením). Výsledek hospodaření by se tedy snížil o 108 000,-. Další nepříjemností je samozřejmě i to, že podle ZDP není o částku 108 000,- zvýšena vstupní cena SW, na rozdíl od částky zanesené v účetnictví. Tím pádem se budou lišit i daňové a účetní odpisy.
- **Návrh řešení :** [§32a, odst.6 ZDP](#) = částky do hodnoty 40 tis. Kč lze taktéž považovat za technické zhodnocení. Tím pádem by nevznikl rozdíl hospodářského výsledku (ani odpisů) mezi pohledem daňovým a účetním.

Novinky v účetnictví

- **2.Př:** Společnost YZ zaplatila v roce 2014 za rozšíření použitelnosti SW částku 45 000 Kč. Ve své vnitřní směrnici má nadefinováno, že o DNM se účtuje po převýšení částky 60 000 Kč. Účetní období – kalendářní rok.

Účtování

- FAP – rozšíření použitelnosti SW 45 000,- [041](#) / [321](#)
- VÚD – vyúčtování nákladu použitelnosti SW 45 000,- [518](#) / [041](#)
- Podle PVZÚ: není technické zhodnocení a náklady jsou účtovány přímo do spotřeby.
- Podle ZDP: náklady na technické zhodnocení převyšující 40 000 Kč nebudou daňově uznatelné, nutno zvýšit daňovou základnu pro odepisování

Novinky v účetnictví

- **3.Zálohy na podíly na zisku**

Zcela novou kategorií, kterou nám rekodifikace soukromého práva přinesla, jsou bezpochyby zálohy na podíly na zisku. V souvislosti s tímto byla zavedena povinně vykazovaná položka rozvahy v rámci vlastního kapitálu „ A.V.2. Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku “. Tato položka je dle § 4 odst. 8 vyhlášky povinná i pro účetní jednotky, které budou sestavovat rozvahu ve zjednodušeném rozsahu.

Novinky v účetnictví

Výše uvedená problematika je upravena v českém účetním standardu č. 018 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky následujícím způsobem:

Ve prospěch účtu účtové skupiny 43–Výsledek hospodaření vykazovaném v položce „A.V.2. Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku /-/" se účtuje na základě rozhodnutí příslušného orgánu účetní jednotky o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, nebo o úhradě ztráty se souvztažným zápisem zejména na vrub příslušného účtu účtové skupiny 36– Závazky ke společníkům, příslušného účtu účtové skupiny 35– Pohledávky za společníky nebo příslušného účtu účtové skupiny 42–Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření.

Novinky v účetnictví

Praktický případ při výplatě zálohy na podíly na zisku:

- od 1. 1. 2014 existuje možnost vyplácet zálohy na podíl na zisku – § 40 ZOK (zákon o obchodních korporacích)
 - obchodní korporace nesmí vyplatit zisk ani podíly na zisk, pokud by tím přivodila společnosti úpadek – test solventnosti
 - zálohy na podíl na zisku lze vyplácet jedině na základě mezitimní účetní závěrky (neuzavírají se účetní knihy, inventarizace se provádí jen pro účely vyjádření ocenění, ostatní kroky jsou stejné – odpisy, opravné položky, rezervy, časové rozlišení, splatná výše daně – odhadovaná)
 - mezitimní účetní závěrka nepodléhá povinnému auditu
 - k výplatě zálohy nelze použít fondů účelově vázaných, jejichž účel nesmí společnost měnit

Novinky v účetnictví

- **Max. částka zálohy na podíl na zisku k vyplacení:**
hospodářský výsledek posledního skončeného účetního období
 - + nerozdělený zisk z předchozích období
 - + ostatní fondy tvořené ze zisku
 - ztráty z předchozích období
 - povinné příděly do rezervních a jiných fondů v souladu se zákonem a společenskou smlouvou

Novinky v účetnictví

- **Příklad**

Společnost sestavila mezitimní účetní závěrku k 30. 9. 2014 a chce vyplácet zálohy na podíl na zisku:

výsledek hospodaření běžného účetního období 1 000 Kč

nerozdělený zisk minulých let 500 Kč

- Maximální částka k vyplacení je 1 500 Kč

Jednatel rozhodl o výplatě zálohy ve výši 1 000 Kč

Společníci jsou fyzické osoby – nutno zdanit i zálohy na podíl na zisku 15 % srážkovou daní

- nový účet 432 (433) – rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku

➤ rozhodnutí o výplatě zálohy	432/364	1 000
➤ srážková daň	364/342	150
➤ výplata společníkům	364/221	850
➤ odvod srážkové daně	342/221	150

Novinky v účetnictví

- K 31. 12. 2014 byla sestavena řádná účetní závěrka:
VH běžného účetního období 1 500 Kč
zálohy na podíl na zisku 1 000 Kč
- ***Zálohy na podíl na zisku se vykazují v pasivní položce A.V.2***
Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku
Zálohy na podíl na zisku se budou zobrazovat jako snížení vlastního kapitálu v pasivech.
Výplata zálohy na podíl na zisku se popíše v Příloze k účetní závěrce.

Novinky v účetnictví

- 30. 5. 2015 se konala valná hromada, která rozhodla o výplatě podílů na zisku ve výši 1 200 Kč, zbývá tedy doplatit 200 Kč:

➤ počáteční stav zisku k 1. 1. 2015	701/431	1 500
➤ počáteční stav záloh na podíl na zisku	432/701	1 000
➤ rozhodnutí VH o rozdělení zisku	431/364	1 200
➤ zúčtování vyplacené zálohy	364/432	1 000
➤ srážková daň	364/342	30
➤ výplata čistého podílu	364/221	170
➤ odvod srážkové daně	342/221	30
➤ zbylý zisk zůstává nerozdělen	431/428	300

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- **1.Dohadné účty**

- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, čj. 2 Afs 101/2008 - 143 za situace, kdy ke dni účetní závěrky **není jistota** nejen o výši pojistného plnění, ale ani o tom, **zda havárie je skutečně pojistnou událostí**, nelze účtovat o předpokládaném výnosu pojistného jako o dohadné položce aktivní.
- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2007, čj. 8 Afs 36/2005 - 79 byla-li v určitém účetním období uzavřena **smlouva o poskytnutí slevy z ceny** fakturované a vyúčtované v předchozím účetním období, nemohl daňový subjekt v tomto předchozím období o slevě účtovat jako o dohadné položce aktivní, neboť **v době sestavování účetní závěrky za toto předchozí období mu poskytnutí slevy ani její výše nemohly být známy.**

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Oproti tomu podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, čj. 2 Afs 51/2007 - 59 uzavře-li daňový subjekt (dodavatel) se svými odběrateli **rámcovou kupní smlouvu**, podle níž budou mít při odběru určitého množství zboží (v daném případě minimálně za 1 milion Kč) za stanovené časové období nárok na **procentní slevu**, která se bude zvyšovat podle množství odebraného zboží, je možné tuto slevu, uhradí-li ji dodavatel po skončení časového období odběratelům, považovat za výdaj (náklad) vynaložený na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů podle §24 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, neboť jí byli motivováni odběratelé k co největšímu odběru zboží. Poskytuje-li dodavatel tuto slevu pouze odběrateli, který je s ním spojenou osobou ve smyslu §23 odst. 7 citovaného zákona, je pro uznání slevy jako výdaje vynaloženého na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů nezbytné, aby dodavatel prokázal, že uzavření rámcové kupní smlouvy shodného znění nabízel za stejných nebo obdobných podmínek i nezávislým odběratelům.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2011, čj. 8 Afs 35/2010-106 v případě účtování na dohadný účet pasivní je třeba zachovat princip, že účtováno je pouze o **plnění, které se reálně uskutečnilo**, avšak dosud není známa jeho přesná výše. Pokud **přiznání ročních odměn** automaticky nevyplývalo pouze z odvedení práce ve zdaňovacím období, ale též z hospodářského výsledku, záviselo na návrhu a schválení roční odměny nadřízenými a konečně na schválení auditovaného hospodářského výsledku představenstvem daňového subjektu, nebylo možné o těchto odměnách účtovat ve zdaňovacím období, za které tato složka mzdy náleží. Dle judikátu **zásadě účetní opatrnosti** mohl žalobce dostat prostřednictvím institutu **tvorby rezerv**, který se využije v případě, že je znám účel závazku, ale žádný závazek dosud nevznikl, pouze se lze domnívat, že vznikne.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, čj. 2 Afs 36/2006-77 na dohadné účty pasivní lze účtovat položky, které nelze vyúčtovat jako obvyklý dluh (např. nevyfakturované dodávky). Takto však lze účtovat pouze o **nákladech, které byly v daném účetním období skutečně vynaloženy, jen je nebylo možné zaúčtovat.**

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- **2.Věcná a časová souvislost**

Z pohledu **nákladů** je nutné dodržovat **věcnou a časovou souvislost** v souladu s účetními zásadami a zákonem o účetnictví.

Z pohledu **závazku** (účet 321) je třeba k 31. 12. účtovat o **celém dluhu** , protože celý závazek (dluh) za službu provedenou v prosinci vznikl již v prosinci v souladu se smlouvou, objednávkou apod. Bez ohledu na fakturaci dluh právně vznikl již v prosinci. Dle Českého účetního standardu č. 017 bodu 3.2.1. se závazek (dluh) vůči dodavateli vyúčtuje **při jeho vzniku ve smyslu příslušných ustanovení smlouvy.**

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

Z pohledu **daně z přidané hodnoty** (účet 343) vzniká dle §72 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty nárok na odpočet daně z přidané hodnoty **okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající povinnost tuto daň přiznat**. Přestože nárok na odpočet vzniká již k 31. 12. a proto je o něm účtováno v prosinci, je možné tento nárok uplatnit až při splnění podmínek uvedených v §73 zákona o dani z přidané hodnoty, tzn. až v lednu, **kdy má plátce k dispozici daňový doklad**.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Upozornění k odpisování
- **Věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví**
- Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.
- Účetní, nikoliv daňové odpisy, určují, zda účetnictví a účetní závěrka bude (při správně stanovených účetních odpisech), nebo nebude (při chybně stanovených či dokonce přerušovaných účetních odpisech) podávat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Účetní jednotka má povinnost o účetních odpisech majetku účtovat. Pokud by v účetnictví nebylo opotřebování majetku prostřednictvím odpisů zachyceno, mohl by správce daně tuto skutečnost při kontrole vyhodnotit, že účetnictví nepodává věrný a poctivý obraz a uložit pokutu až do výše 6 % hodnoty aktiv celkem.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

- Vyhláška 500/2002 :
- § 56 odst.3 ZoÚ
- (3) Účetní jednotky sestavují **odpisový plán podle §28 odst. 6 zákona včetně jeho aktualizace podle průběhu používání** a podle změn v průběhu používání majetku účetní jednotkou. S ohledem na významnost a věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky může účetní jednotka při odpisování majetku zohlednit předpokládanou **zbytkovou hodnotu**. Předpokládanou zbytkovou hodnotou se pro účely této vyhlášky rozumí účetní jednotkou zdůvodnitelná kladná odhadovaná částka, kterou by účetní jednotka mohla získat v okamžiku předpokládaného vyřazení majetku, například prodejem, po odečtení předpokládaných nákladů s vyřazením souvisejících.

Nové pohledy k účtování na přelomu roku

Zohledněním předpokládané zbytkové hodnoty majetku podle věty druhé se pro účely této vyhlášky rozumí, že účetní jednotka stanoví a aktualizuje odpisový plán předmětného majetku tak, aby se za plánovanou dobu jeho používání součet vykázaných a plánovaných odpisů včetně předpokládané zbytkové hodnoty nebo zbytkové hodnoty rovnal ocenění majetku podle odstavce 1. Zbytkovou hodnotou se rozumí snížená předpokládaná zbytková hodnota. Účetní jednotky neprovádějí účetní operace opravující výši vykázaných odpisů a oprávek v předchozích účetních obdobích.

Novela zákona o účetnictví

Hlavní změny:

- Jemnější kategorizace účetních jednotek (zavedení mikropodniku, malého podniku, středního a velkého podniku)
- Definice subjektu veřejného zájmu (ze zákona o auditorech do zákona o účetnictví)
- Povinnost sestavit výkaz o peněžních tocích a výkaz o změnách vlastního kapitálu pro střední a velké podniky
- Malé a mikropodniky sestavují závěrku ve zkráceném rozsahu a nemusí zveřejnit výsledovku
- Doplněn účel účetní závěrky – poskytovat informace pro ekonomická rozhodování externích uživatelů
- Upravena formulace událostí po rozvahovém dni
- Upravena klasifikace skupin a terminologie v oblasti konsolidace
- Upraveno oceňování zásob vlastní výroby
- Upravena (doplněna) definice rezerv
- Upravena (doplněna) definice a použití reálné hodnoty
- Doplněno omezení vyplácení dividend v případě vykazování výsledků vlastního výzkumu a vývoje v rozvaze
- Doplněna ustanovení zavádějící sestavování „Zprávy o platbách vládám“
- Zavedeno opět jednoduché účetnictví

Novela zákona o účetnictví

Novela by měla nabýt platnosti do 20.7.2015 s účinností od 1.1.2016. V současnosti je novela v procesu vnějšího připomínkového řízení.

Novela zákona o účetnictví

- **Jemnější kategorizace účetních jednotek:**

1) Mikro účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni **nepřekračuje** alespoň dvě z těchto tří kritérií: aktiva **9 mil. Kč**, obrat **18 mil. Kč**, počet zaměstnanců **10**

2) Malá účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni **nepřekračuje** alespoň dvě z těchto tří kritérií: aktiva **100 mil. Kč**, obrat **200 mil. Kč**, počet zaměstnanců **50**

3) Střední účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni **nepřekračuje** alespoň dvě z těchto tří kritérií: aktiva **500 mil. Kč**, obrat **1.000 mil. Kč**, počet zaměstnanců **250**

4) Velká účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni **překračuje** alespoň dvě z těchto tří kritérií: aktiva **500 mil. Kč**, obrat **1.000 mil. Kč**, počet zaměstnanců **250**

Novela zákona o účetnictví

- Za velkou účetní jednotku se však vždy považuje: subjekt veřejného zájmu (emitenti cenných papírů na regulovaném trhu, banky, pojišťovny a zajišťovny, penzijní společnosti, zdravotní pojišťovny)

Novela zákona o účetnictví

Povinnost sestavit výkaz o peněžních tocích a výkaz o změnách vlastního kapitálu

- • Povinnost sestavovat výkaz o peněžních tocích v českých předpisech byl a byla z nich vypuštěna
- • Nyní se vrací zpět do zákona pro střední a velké podniky
- • Uvedené výkazy obsahují důležité informace pro uživatele účetních závěrek a jsou jejich integrální součástí
- • Účetní závěrka bez uvedených výkazů není úplná a vzhledem k tomu, že pro uvedené dvě kategorie je závěrka povinně auditovaná, působí absence těchto výkazů v závěrkách problémy

Novela zákona o účetnictví

Účetní závěrka malých podniků a mikropodniků

- Malé podniky a mikropodniky sestavují závěrku ve zkráceném rozsahu
- Zvažuje se vazba mezi zveřejňováním a ověřováním účetních závěrek těchto podniků
- Zveřejňovány by měly být je ověřené závěrky
- Zveřejňování některých údajů u malých podniků a mikropodniků je nadbytečné a citlivé
- Novela stanoví, že malé podniky a mikropodniky nemusí zveřejňovat výsledovku

Novela zákona o účetnictví

- **Doplněn účel účetní závěrky**

- **do 31. 12. 2015**

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

- **od 1. 1. 2016**

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena na jeho základě srozumitelně a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky tak, aby na jejím základě byli její uživatelé schopni činit **ekonomická rozhodnutí**.

Novela zákona o účetnictví

- Mohlo by se zdát, že jde o formální či teoretickou proklamaci, avšak tato definice má praktické důsledky – je vodítkem pro účetní jednotky při volbě účetních metod a postupů a kritériem jejich správnosti

Novela zákona o účetnictví

Upravena formulace událostí porozvahovém dni

- Dosavadní úprava ponechávala prostor na dohady o tom, co znamená,
- že účetní jednotka účtuje „...podle stavu ke konci rozvahového dne...“
- **do 31. 12. 2015**
Za období počínající koncem rozvahového dne a končící okamžikem sestavení účetní závěrky **jsou účetní jednotky povinny uvést v příloze k účetní závěrce rovněž informace o:**
 - skutečnostech, které poskytují další informace o podmínkách či situacích, které existovaly ke konci rozvahového dne,
 - skutečnostech, které jako nejisté podmínky či situace existovaly ke konci rozvahového dne a jejichž důsledky mění významným způsobem pohled na finanční situaci účetní jednotky.

Novela zákona o účetnictví

- **od 1. 1. 2016**

V účetnictví běžného účetního období musí být k rozvahovému dni zohledněn dopad událostí, které nastaly do konce rozvahového dne, i když se informace o těchto událostech staly účetní jednotce zřejmými až mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky.

V případě, že mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky došlo k významným událostem, které nastaly až po rozvahovém dni, jsou důsledky těchto událostí popsány a jejich ekonomické dopady kvantifikovány **v příloze v účetní závěrce**.

Novela zákona o účetnictví

Upravena klasifikace skupin a terminologie

- **V oblasti konsolidace**

- Upřesněn rozdíl mezi:

 - Skupinou podniků

 - Konsolidačním celkem

- Kritéria na sestavení konsolidace jsou uplatňována na skupinu podniků a ne na konsolidační celek

Novela zákona o účetnictví

Upraveno oceňování zásob vlastní výroby

- • Dosavadní způsob umožňoval účetní jednotce volbu mezi oceněním pouze na úrovni přímých nákladů nebo včetně oprávněných režii
- • Nová úprava požaduje, aby ocenění obsahovalo veškeré oprávněné a přiřaditelné náklady

Novela zákona o účetnictví

Upravena (doplněna) definice rezerv

- • Doplněna definice rezervy jako závazku
- • Prakticky vylučuje vykazování rezerv na opravy
- • Daňová odpočitatelnost rezerv na opravy není dotčena

Novela zákona o účetnictví

- **Upravena (doplněna) definice a použití reálné hodnoty**
 - • Stávající úprava použití reálné hodnoty byla doplněna, tak aby její použití bylo jasnější
 - • Jedná se zejména o definice, pravidla určení reálné hodnoty a případy způsoby použití
 - Oceňování jednotlivých složek majetku a závazků reálnou hodnotou se **nevztahuje na mikro** účetní jednotky (až na výjimky v oblasti cenných papírů, investování,...).

Novela zákona o účetnictví

- **Omezení vyplácení dividend**

- • Doplněno omezení vyplácení dividend v případě vykazování výsledků vlastního výzkumu a vývoje v rozvaze
- • V rozvaze musí zůstat taková část nerozděleného zisku, kolik činí zůstatková hodnota neodepsaných výsledků vlastního výzkumu a vývoje

Novela zákona o účetnictví

- **Zprávy o platbách vládám**
- • Doplněna ustanovení zavádějící sestavování „Zprávy o platbách vládám“
- • Jedná se o rozsáhlou část zákona
- • Vztahuje se zejména na těžební průmysl, energetiku, telekomunikace apod.
- • Je výsledkem požadavku nové směrnice EU

Novela zákona o účetnictví

Novela zavádí jednoduché účetnictví:

- • **Předkládací zpráva:**
„Součástí návrhu zákona je i nová úprava režimu jednoduchého účetnictví a možnost jeho použití určenými účetními jednotkami při splnění stanovených podmínek. Jedná se zejména o velmi malé účetní jednotky, které nebyly založeny za účelem dosahování zisku (např. malé spolky) a pro něž by vedení podvojného účetnictví bylo administrativně a finančně náročné.“
- • Tímto krokem není dotčeno vedení daňové evidence

Děkuji za pozornost 😊

www.sisco.cz